

Nada Zajc

Problemi pri prevajanju upravne terminologije v italijanščino

Povzetek

Članek obravnava problematiko prevajanja strokovne terminologije v italijanski jezik. Na dvojezičnem območju Slovenske Istre je prevajanje del dvojezičnega poslovanja, ene izmed posebnih pravic italijanske narodne skupnosti. Pri prevajanju strokovnih besedil prevajalec uporablja različne pripomočke, mora pa se tudi specializirati in si pridobiti ustrezne izkušnje. Prevajalec pri prevajanju upravnopravnih besedil ne razpolaga s standardizirano terminologijo, zato si pri vzpostavljanju strokovnega prevodnega termina izoblikuje metode dela. Pri reševanju težav se za najuspešnejšo izkaže strategija terminološkega oziroma prilagojevalnega prevajanja, ki vključuje uporabo zakonodajne literature.

1. Priprave na prevajanje strokovnih besedil

Prevajanje, s katerim se na narodnostno mešanem območju zagotavlja dvojezično poslovanje in s tem uresničuje posebna pravica narodne skupnosti, je odgovorna naloga. Ker gre za prevajanje strokovnih besedil, mora prevajalec postati strokovni prevajalec in se specializirati za prevajanje strokovne terminologije s posameznega področja.

Strokovni prevajalec lahko neguje svojo specializacijo v tujih jezikih in v strokah, v katerih se je specializiral, s sistematičnim pridobivanjem strokovnih izrazov v več jezikih na različne načine. Izkušnje si pridobiva z udeležbo na strokovnih oziroma terminoloških seminarjih in strokovnih srečanjih in seminarjih¹, kjer spozna nove izraze in tudi nove strokovnjake iz posamezne stroke, te pa pozneje lahko pridobi za sodelavce, strokovne lektorje ali strokovne izvedence. Prevajalec oziroma prevajalka redno in sistematično spremlja tudi strokovno literaturo in si ustvarja knjižnico. Ogromno dragocenih izkušenj pa si prevajalec pridobi na strokovnih izpopolnjevanjih v tujini.

Pri pripomočkih so prevajalcu na voljo slovarji (žal je bera italijanskih splošnih dvojezičnih slovarjev bolj skromna, dvojezičnih terminoloških slovarjev pa skorajda ni, razen svetlih izjem). V mislih imam dva slovarja, ki sta izšla pred nedavnim, in sicer Veliki italijansko-slovenski slovar Sergija Šlenca, to je splošni slovar, in Slovensko-italijansko-nemški pravni leksikon avtorjev Karla Primožiča, Aleksandra Ferija in Pavla Apovnika, ki je terminološki – področni slovar.

Prevajalec lahko razpolaga še z drugimi pripomočki, na primer s podatkovnimi bazami, ki so na voljo prek interneta. Najbolj znani sta domača EVROTERM in evropska EURODICAUTOM. Dober pripomoček je tudi računalnik z vgrajenimi kontrolniki besedil. Prevajalec si časovno lahko olajša prevajanje s pomnilniki prevodov in strojnimi prevajanjem, a to je še dokaj v povojih. Najverodostojnejši pa bodo primeri s terminološkimi izrazi, ki jih bo našel v strokovnih, še posebej zakonodajnih besedilih.

¹ Kot primer navajam seminarje OST v Ljubljani.

2. Vzpostavljanje strokovne terminologije v prevodih

Kakšne pa so metode dela pri vzpostavljanju strokovnega prevodnega termina?

Glede na pomanjkanje slovarjev in terminoloških baz s slovensko-italijansko kombinacijo si prevajalec pri prevajanju zahtevnega terminološkega izraza na podlagi pridobljenih strokovnih izkušenj lahko sam izoblikuje metodo dela, ki mu pomaga, da pride do želenega in terminološko ustreznega izraza. Proces ima lahko več stopenj.

NALOGA: Prevod strokovnega termina v tuj jezik

I. STOPNJA razumevanje izraza (ob pomoči strokovnega sodelavca in domače zakonodaje);

II. STOPNJA uporaba slovarja;

III. STOPNJA pregled razpoložljive tuje zakonodaje, strokovnih besedil ipd.;

IV. STOPNJA pregled zapisov s seminarjev;

V. STOPNJA pogovor s strokovnim lektorjem oziroma domačim ali tujim strokovnjakom;

VI. STOPNJA prevod;

VII. STOPNJA lektura celotnega besedila.

REZULTAT: Strokovni terminološki prevod v tujem jeziku

Prva stopnja zajema razumevanje izraza. Morda je ta prevajalcu zaradi splošne razgledanosti že takoj razumljiv, sicer pa lahko poišče pomoč strokovnega sodelavca. Sledi druga stopnja, ta predvideva uporabo slovarja. Prevajalec konzultira slovarje, ki jih ima na razpolago. Ko je prevajalec že izkušen, si lahko ogleda le obrazložitev pojma v enojezičnem slovarju tujega jezika (npr. v vokalariju). Tretja stopnja je pri vsem najpo-

membnejša. Saj – drugače od splošne obrazložitve pojma, ki ga daje vokalarij – ponujajo zakonodajna in druga strokovna literatura ter terminološke banke natančne definicije posameznih pojmov. Na četrti stopnji si prevajalec ogleda še svoje zapiske s seminarjev ali druge osebne zapiske, kjer se je morda že srečal s takim terminom. Naslednja stopnja je pogovor s strokovnim lektorjem in/ali tujim strokovnim sodelavcem; tega prevajalec opravi po potrebi, če želi dobiti še dodatno mnenje. Sledi priprava prevoda. Če gre prevod v objavo, se celotna procedura konča z lekturo strokovnega lektorja. Izdelek, ki smo ga dobili, je strokovni terminološki prevod v tujem jeziku. Namenoma je uporabljen izraz tuj jezik, saj je taka metoda iskanja terminoloških ustreznice, ko gre za strokovno terminologijo, možna in uspešna v vseh tujih jezikih.

Postopek iskanja oziroma preverjanja terminološko ustreznega prevoda s poudarkom na razumevanju strokovnega termina in na poznavanju zakonodajne literature bi zaradi večje preglednosti lahko poenostavili in strnili v dve stopnji. Pomenovali bi ju lahko SLOVAR in ZAKONODAJA. Prva stopnja, SLOVAR, pomeni preverjanje termina v dvojezičnem slovensko-italijanskem oziroma italijansko-slovenskem slovarju in v vokalariju. Sem spada razumevanje strokovnega termina. Že tu se prevajalec lahko posvetuje s strokovnim sodelavcem oziroma strokovnim lektorjem ter si ogleda možne prevode in razlage v dvojezičnih in enojezičnih slovarjih. Druga stopnja, ZAKONODAJA, pomeni preverjanje termina v zakonodaji. Sem spadajo vsi možni tiskani strokovni zapisi, in sicer zakonodajna in druga strokovna besedila, pa tudi podatki, pridobljeni na seminarjih in drugje.

3. Nekateri prevajalski problemi s področja upravne terminologije

Opremljeni s pripomočki in podkrepljeni s strokovnimi izkušnjami in metodo vzpostavljanja strokovnih prevodnih ustreznice si sedaj

oglejmo nekatere prevajalske probleme, ki nastajajo pri prevajanju besedil z upravno terminologijo.

V magistrskem delu, na podlagi katerega je nastal članek, je bil obravnavan korpus besedil z okrog 2000 tipkanih strani uradnih dvojezičnih aktov, objavljenih v Uradnih objavah Primorskih novic v štiriletnem obdobju 1995–98.

Upravna terminologija je najboljše razvidna iz nalog, ki jih opravlja občina in jih smiselno lahko zaokrožimo na sedem področij: upravnopravno področje, volitve, finančno poslovanje, gospodarske dejavnosti, urejanje prostora, družbene dejavnosti ter javni red in mir. V občinskem poslovanju se prepletajo številni pravni izrazi, najpogosteje iz upravnega prava, finančnega prava, gospodarskega prava in davčne zakonodaje.

Tako smo nekako poskušali definirati področje našega raziskovanja. Kaj pa lahko povemo o prevajanju? Kako se prevajalci v bistvu spoprijemamo s prevajanjem strokovne – upravne terminologije?

3.1 Različne strategije prevajanja

V strokovni literaturi zasledimo, da se prevajalci s strukturnimi in z leksikalnimi razlikami med jeziki spoprimejo na različne načine. Taylor² povzema devet Malonejevih prevajalskih strategij. Prvih osem predstavi kot pare in tako dobimo tele strategije: ekvacija – substitucija, divergenca – konvergenca, amplifikacija – redukcija, difuzija – kondenzacija in reordering oziroma preurejanje.

Bakerjeva³ priporoča prevajalcu, da ob pomanjkanju ekvivalence na besedni ravni posamezen pojem prevede z izbiro bolj splošne besede (*superordinate*), z nevtralnejšo besedo oziroma manj izrazitim izrazom, z zamenjavo kulturno pogojenega izraza z ustreznim izrazom v ciljnem jeziku (*cultural substitution*); z uporabo izposojenke, tudi z dodatnim pojasnilom; ter s parafraziranjem.

Problematiki prevajanja strokovne in s tem tudi upravne terminologije pa se najbolj približa Apovnik v svojem članku Zvrstnost in izvor pravnih besedil – kriterij za prevajalsko strategijo?⁴. Pravi, da pri prevajanju strokovnih besedil prevajalec izbira med prevajalsko strategijo prilaganja, tu gre za terminološko prevajanje, in pre-

nosniškim prevajanjem, ki pomeni čim bolj dobesedno prevajanje.

Z izbiro strategije prenosniškega – dobesednega prevajanja bo prevajalec skušal izraz prevesti (oz. prenesti v drug jezik) čim bolj dobesedno. Temu pravi Apovnik prenosniško prevajanje. Ob tem opozori, da so tedaj potrebne prevajalčeve opombe k prevedenemu besedilu, in dodaja, da prevajalčevo pojasnjevanje kaže na težave pri prevajanju ter pomeni možnost, da naslovnik prevoda posameznega pojma ne bo povsem razumel.

Pri strategiji prilagojevalnega – terminološkega prevajanja pa bo prevajalec prevod prilagodil sistemskemu okolju naslovnika in izbral strokovni izraz, ki vsaj približno ustreza pomenu izrazov v izvirnem besedilu.

3.2 Prevajalski problemi, obravnavani po področjih

Preden si v nadaljevanju ogledamo, kako se te strategije obnesejo v praksi, poskusimo odgovoriti na vprašanje, na kakšne težave lahko prevajalec naleti pri prevajanju upravne terminologije. Oglejmo si jih po posameznih področjih.

Na upravnopravnem področju so najpogostejši termini iz upravnega prava. Za izraz poslovnik dobimo v zakonodaji termin *regolamento interno*, ko gre za ministrski svet, in *regolamento*, ko gre za občinski svet. Izraz javno glasovanje je lahko kar majhna past za prevajalca. Saj v italijanščini ne gre za izraz javen v smislu *pubblico*, ampak v smislu *palese* – očitno, jasno. Pri hitrem postopku pri sprejemanju občinskih aktov je zanimivo, da ima italijanska strokovna terminologija nekoliko drugačen pristop, kar se tiče tega postopka. Hitri postopek pojmuje kot nujni postopek – *procedimento d'urgenza*.

Pri volitvah mora prevajalec pri prevajanju izraza redne volitve paziti, da ne uporabi izraza *elezioni regolari*, ker bi to pomenilo, da je šlo za regularne, ne pa za redne volitve, torej *elezioni ordinarie*. Enako velja za redno sejo sveta – *seduta ordinaria del consiglio*. Izrazi pri pisnem glasovanju lahko prav tako delajo veliko preglavic. Še posebno očitna je težava pri dvojezičnih glasovnicah,

² Taylor, 1998

³ Baker, 1992

⁴ Apovnik, 2000, v Mostovi XXXIV

kjer je v slovenščini navadno pod vprašanjem napisano samo ZA in PROTI. Tedaj ima prevajalec dve možnosti: ena je, da vprašanje na vrhu glasovnice oblikuje tako, da glasovalec lahko odgovori s *SÌ* ali *NO*, kot je to v navadi pri italijanskih volitvah. Druga, uporabnejša možnost pa je, da prevede prilagojevalno z zamenjavo. ZA – *FAVORE-VOLE* in PROTI – *CONTRARIO*.

Pri prevajanju finančnih terminov mora biti prevajalec pozoren na to, da se termini v javnih in zasebnih podjetjih lahko razlikujejo. V javnih podjetjih so na primer prihodki in odhodki – *entrate e spese*, v zasebnih pa *ricavi e costi*. Finančni posli se sklepajo s pogodbami. Za javno upravo so zelo pomembne pogodbe o oddaji (izvedbi) del. Italijanski termin je *contratto d'appalto*. Prevod oddaja del – *appalto* sodi v strategijo kondenzacije. Nasprotno gre pri nepovratnih sredstvih – *mezzi a fondo perduto* – za strategijo difuzije.

Prevajalec mora tudi pri prevajanju terminov iz gospodarskih dejavnosti rabiti različne strategije. Za uporabo prilagojevalne strategije gre pri prevodu firme, saj se ta prevaja različno. Za kapital-ske družbe se prevaja kot *denominazione sociale*, za osebne družbe pa *ragione sociale*. Nadzorni svet v družbi je *collegio sindacale*. Javna dobrina se prilagojevalno prevaja kot *bene pubblico*. Zato izraza *bene pubblico* ne moremo prenosniško prevajati kot javno dobro. Pojmu javno dobro ustreza pojem *demanio pubblico* oziroma *bene demaniale*. V terminologiji, ki zadeva gospodarske javne službe, termin kanalizacija kaže na lažnega prijatelja. Kajti prevod pojma ni *canalizzazione* (to so le kanali), pač pa *fognature*. Izposojenke so le včasih lažni prijatelji, sicer lahko nekoliko olajšajo prevajanje. Tako kot pri rabi izposojenke subvencioniranje – *sovvenzionamento*, ko gre za strategijo ekvacije – izenačitve.

Termini, ki označujejo področje urejanja prostora, so lahko prevedeni na podlagi prilagojevalne ali prenosniške strategije. Pri prenosniškem prevajanju bi bil zazidalni načrt – *piano di costruzione/edificazione*, ureditveni načrt – *piano regolatore* in lokacijski načrt – *piano di ubicazione*. Lahko gre za konvencijo nekega območja in so dobesedni prevodi sprejemljivi. Toda le na prvi pogled. Nejasnosti postanejo izrazitejše, če se oddaljimo od sklenjenega območja in si prevod ogledamo v luči evropske zakonodaje. S prenosniškim načinom prevajanja smo dobili 'načrt izgradnje', 'regulacijski načrt' in 'načrt postavitve'.

Samo za enega se razume, da je regulacijski načrt. Opredelitev načrta izgradnje in načrta postavitve pa je nejasna.

Italija, ki je članica EU, pozna: *piano regolatore generale comunale* – splošni občinski regulacijski načrt, in *piani regolatori particolareggiati comunali* – podrobnostne zazidalne načrte občine (ali kratko *piani particolareggiati*) – cfr. Deželni urbanistični zakon iz leta 1992. Če sklepamo po strokovnih terminih, ki so dosegljivi v EURO-DICAUTOMU, so to tudi kategorije evropskega prava, saj nam ta terminološka baza EU ponudi izraz *piano particolareggiato* (to bi na podlagi prilagojevalne strategije ustrezalo našemu zazidalnemu načrtu) in *piano regolatore delle infrastrutture* (to bi ustrezalo našemu lokacijskemu načrtu). Za zdaj je še možno pri prevajanju na tem področju uporabljati obe strategiji, vendar je pričakovati, da se bo z vstopom Slovenije v EU, če ne že prej, začel proces, ki bo težil k uporabi enotne strokovne terminologije.

Izmed družbenih dejavnosti si oglejmo šolstvo. Izraz ravnatelj je preveden prilagojevalno kot *preside*. Zanimivo je, da je ciljna publika sprva uporabljala ta izraz le za ravnatelje gimnazij, za ravnatelje osnovnih šol pa izraz *il direttore* (m. sp.) oziroma *la direttrice* (ž. sp.). Pri preverjanju terminov v italijanski zakonodaji ugotovimo, da se v italijanskem sistemu ravnatelj nižjih razredov osnovne šole imenuje *direttore*, da pa je ravnatelj višjih razredov osnovne šole *preside*. Ker sta pri nas nižja in višja stopnja združeni v enotno osnovno šolo, je na podlagi prilagojevalne strategije uveden termin *preside*.

Tudi za reševanje prevajalskih težav pri javnem redu in miru je pomembno poznavanje strokovne terminologije. Eden od ukrepov ob nepravilnem parkiranju je blokiranje vozila – *il blocco del veicolo con attrezzo a chiave*. Tu gre za primer strategije amplifikacije in prilagojevalnega prevajanja: tako je v ciljnem jeziku dodan izraz *con attrezzo a chiave*, ki ga v izvirnem jeziku ni.

Analiza kaže, da se strokovni izrazi sicer prevajajo na podlagi strategij, ki jih omenjata Taylor in Bakerjeva, vendar sem opazila, da se prevajalski problemi v upravni terminologiji (in s tem tudi strokovni terminologiji na splošno) vrtijo predvsem okoli dvojnosti, ki jo je na podlagi dolgoletnih izkušenj poudaril Apovnik: ali naj bo besedilo prevedeno dobesedno – prenosniško ali prilagojevalno – terminološko.

4. Reševanje prevajalskih problemov

Oglejmo si sedaj, kako bi se lotili reševanja posameznih problemov, in vzemimo tri vzorčne primere.

4.1. Za prvi primer vzemimo termin **najemnik**. Termin zasledimo v Odloku o pogojih in merilih za dodeljevanje socialnih stanovanj v najem – *Decreto concernente i requisiti ed i criteri per l'assegnazione in locazione degli alloggi popolari* (UL, 49/95) in v Odloku o oddajanju poslovnih prostorov v lasti Občine Piran v najem – *Decreto concernente l'assegnazione in locazione dei locali d'affari di proprietà del Comune di Pirano* (UL, 72/95).

1. PRIMER

TERMIN: najemnik

A) PRENOSNIŠKO PREVAJANJE (SLOVAR)

Slovensko-italijanski slovar (Kotnik, 1972)

najemnik: *affittuario, pigionale*

PREVOD: affittuario

B) PRILAGOJEVALNO PREVAJANJE (ZAKONODAJA)

Zakonodaja: L'EQUO CANONE – Disciplina delle locazioni di immobili urbani, L. 27 luglio 1978, n. 392.

Art. 3

(Recesso del conduttore)

È in facoltà delle parti consentire contrattualmente che il conduttore possa recedere in qualsiasi momento dal contratto dandone avviso al locatore, con lettera raccomandata, almeno sei mesi prima della data in cui il recesso deve avere esecuzione.

Preverjanje v Velikem italijansko-slovenskem slovarju (Šlenc, 1997):

conduttore di un appartamento = najemnik stanovanja

PREVOD: **conduttore**

Najprej pogledamo v slovar, nato še v zakonodajo. Ker gre za področje, vezano na najemno pogodbo, bomo pogledali v ustrezen zakonik *Codice delle locazioni*, ki govori tudi o odstopu najemnika. Iz zakonodajnega besedila je sicer razvidno, da je ustrezen izraz *conduttore*. A da ne bi pomotoma izbrali nepravilnega termina, preverimo še v dvojezičnem italijansko-slovenskem slovarju (Šlenc, 1997). Terminu najemnik v L1 torej ustreza prevod *conduttore* v L2.

Tudi pri prevodu izraza najem oziroma najemnik moramo biti pozorni na zanke, ki nam jih lahko nastavlja dobesedno – prenosniško prevajanje. V pogovorni italijanščini je najem lahko *affitto*, vendar se v pravnem jeziku uporablja izraz *locazione*. Najemnik pa je *conduttore*. V tem primeru gre za prilagojevalno prevajanje. Prenosniški prevod *affittuario* bi pomenil zakupnika.

4.2. Za drugi primer vzamemo **pogodbo o oddaji del** – po zakonu o javnih naročilih. Primer zasledimo v Odloku o izvajanju proračuna občine Piran – *Decreto sull'attuazione del bilancio di previsione del Comune di Pirano*, kjer je določeno, da morajo uporabniki proračunskih sredstev vsa javna naročila oddati s pogodbo – *hanno l'obbligo di dare in appalto tutti i lavori pubblici per contratto*.

2. PRIMER

TERMIN: pogodba o oddaji del

A) PRENOSNIŠKO PREVAJANJE (SLOVAR)

Slovensko-italijanski slovar (Kotnik, 1972)

pogodba: *contratto, trattato, patto, accordo*

oddaja: *consegna*

delo: *lavoro, opera*

PREVOD: contratto sulla consegna dei lavori

B) PRILAGOJEVALNO PREVAJANJE (ZAKONODAJA)

Zakonodaja: Legge quadro in materia di lavori pubblici, L. 11 febbraio 1994, n. 109.

Art. 2

6. Ai sensi della presente legge si intendono: b) per procedure di affidamento dei lavori o per affidamento dei lavori il ricorso a sistemi di appalto o di concessione.

Preverjanje v terminološkem slovarju Bluterm: appalto – Contratto col quale una parte assume, con organizzazione di mezzi necessari e con gestione a proprio rischio, il compimento di un'opera o di un servizio verso un corrispettivo di danaro.

PREVOD: **contratto d'appalto**

V tem primeru iščemo referenčno besedilo v *Codice amministrativo*. Najprej pogledamo v pogodbe javne uprave in tam zasledimo zakon o javnih delih. Iz zakona ugotovimo, da je obravnavan tudi postopek oddaje javnih del. Ker gre v

našem primeru za pogodbo in ker je iz slovenskega besedila razvidno, da to ni koncesijska pogodba, izberemo termin *appalto*. Če bi radi vseeno še preverili termin, to najhitreje storimo prek elektronskega terminološkega slovarja (Bluterm), ki nam da iskano definicijo. Na podlagi primera in razlage lahko sklenemo, da terminu pogodba o izvedbi (oddaji) del v L1 ustreza termin *contratto d'appalto* v L2.

4.3. Za tretji primer vzamemo termin *zazidalni načrt*. Termin zasledimo v Odloku o spremembi zazidalnega načrta Sečovelje-Košta - *Decreto di modifica al piano particolareggiato Sicciole-Costa* (UO, 42/98), v Odredbi o javni razgrnitvi osnutka spremembe dela ZN turističnega kompleksa Bernardin v Portorožu - *Ordinanza sull'esposizione in libera visione della bozza di modifica ad una parte del Piano particolareggiato del Complesso turistico di Bernardino a Portorose* (UO, 18/98) in v številnih drugih dokumentih.

Referenčno besedilo poiščemo v deželnem urbanističnem zakonu dežele Furlanije-Juljske krajine, ki ga je v dvojezični obliki objavil Krožek za družbena vprašanja Virgil Šček iz Trsta. Iz primerjave terminov v obeh zakonodajnih besedilih ugotovimo, da terminu zazidalni načrt v L1 ustreza v L2 termin *piano regolatore particolareggiato* ali na kratko *piano particolareggiato*.

5. Sklepne ugotovitve

Iz opisanih primerov ugotovimo, da prevajalske probleme pri prevajanju strokovne upravne terminologije uspešno rešujemo s strategijo prilagojevalnega - terminološkega prevajanja oziroma, z drugimi besedami, z uporabo strokovne - zakonodajne literature. Prenosniško prevajanje pa pride v poštev le, ko v sistemu strokovnega jezika, v katerega se prevaja, ni ustreznega termina.

Gre torej za kompleksno problematiko, ki jo je treba tudi kompleksno reševati. Do sedaj pa se še nismo vprašali, zakaj včasih nastajajo različni prevodi, enkrat dobesedni, drugi terminološki.

3. PRIMER

TERMIN: zazidalni načrt

A) PRENOSNIŠKO PREVAVANJE (SLOVAR)
Slovensko-italijanski slovar (Kotnik, 1972)

zidatni: (ni gesla)

zidati: *murare, costruire, edificare*

načrt: *piano, progetto, disegno*; načrt hiše: *piano di una casa*

PREVOD: piano di costruzione/edificazione

B) PRILAGOJEVALNO PREVAVANJE (ZAKONODAJA)

Legge regionale 19 novembre 1991, n. 52

Norme regionali in materia di pianificazione territoriale ed urbanistica

Deželni zakon z dne 19. novembra 1991, št. 52

Deželna določila na področju ozemeljskega in urbanističnega načrtovanja.

Art. 42

Al fine di favorire un'organica attuazione delle previsioni del Piano regolatore generale comunale, i Comuni provvedono alla formazione di appositi piani regolatori particolareggiati di iniziativa pubblica o di iniziativa privata con l'osservanza delle disposizioni del presente Capo.

42. člen

Da bi zagotovile skladno izvajanje določil generalnega občinskega regulacijskega plana, izdelajo občine posebne podrobnostne zazidalne plane na javno ali zasebno pobudo ob upoštevanju naslednjih členov.

PREVOD: *piano (regolatore) particolareggiato*

Odgovor bi lahko našli v tem, da na dvojezičnem obalnem območju ni standardizirane upravne italijanske terminologije, prav tako kot ni za to določenih organov, ki bi se s tem ukvarjali.

Morda bo glede tega več reda vnesel zakon o jeziku, saj ta predvideva ustanovitev organa, ki bo ugotavljal pravilnost jezika. Upati je, da bo analožno nacionalnemu organu tudi na dvojezičnih območjih zaživel organ za jezik narodnosti oziroma za drugi uradni jezik. Seveda bo ta organ imel veliko dela. Kajti ob prej navedeni ugotovitvi, da ni standardiziranih terminov, bo moral najprej

vzpostaviti oziroma uvesti in nato standardizirati posamezen temin v drugem jeziku (L2).

Za zdaj je prevajalec tisti, ki prvi uvede nov strokovni termin v drugem uradnem jeziku, in ta termin gre nato kot del uradnega dokumenta v javno objavo. Prav zaradi tega, ker pri nas ni ustreznih strokovnih terminoloških slovarjev in ker upravna terminologija še ni standardizirana,

je reševanje prevajalskih problemov toliko težje. Opravljena analiza je pokazala, da se problemi pri prevajanju strokovne terminologije uspešno rešujejo z uporabo ustrezne zakonodajne literature. Ob tem ugotavljam, da ne gre le za prevajanje, ampak tudi za vzpostavlanje strokovne terminologije na upravnopravnem področju v občinskem poslovanju.

Bibliografija

Strokovna – jezikoslovna in druga besedila

Ahrens, H. 1994. "Terminology, a translational discipline" in *Perspectives: Studies in Translatology*, Copenhagen: Museum Tusulanum Press, University of Copenhagen.

Apovnik, P. 2000. "Zvrstnost in izvor pravnih besedil – kriteriji za prevajalsko strategijo?" v *Mostovi št. 2000/XXXIV*. Ljubljana: DZTPS.

Baker, M. 1992. *In other words, A coursebook on translation*. London and New York: Routledge.

Bejoint, H. 1988. Scientific and Technical Words in General Dictionaries in *International Journal of Lexicography*, Vol. 1 No. 4. Oxford University Press.

Chiuchitù, A.-Bernacchi, M. 1993. *Manuale di tecnica e corrispondenza commerciale*. Perugia: Guerra edizioni.

Gabrovšek, D. 1998. "When language dictionaries no longer suffice: the field dictionary" v *IATEFL newsletter* n. 8/98. Ljubljana: Založba Tuma.

Katerinov, K. 1984. *La lingua italiana per stranieri*. Perugia: Edizioni Guerra.

Komac, M. 1999. *Varstvo narodnih skupnosti v Republiki Sloveniji*. Ljubljana: Inštitut za narodnostna vprašanja.

Krstič, A. 1999. "Prevajanje zakonodaje Evropske unije" v *Mostovi št. 1999/XXXIII*. Ljubljana: DZTPS.

Omerza, A. 1994. *Poslovni priročnik za prevajalce*. Ljubljana: OST.

Omerza, A. 1998. *Vaja*. Ljubljana: OST.

Omerza, A. 1998. "Prelomni čas" v *Mostovi št. 1998/XXXII*. Ljubljana: DZTPS.

Omerza, A. 1999. *Seminar ustvarjalno izobraževanje*. Ljubljana: OST.

Owens, R. 1996. *The Translator's Handbook*. London: Aslib, The Association for Information Management.

Rey, A. 1995. *Essays on terminology*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Riggs, F. W. 1988. Book review: "Walne, Peter (Ed): Dictionary of Archival Terminology", v *International*

Journal of Lexicography, Vol. 1. No. 4. Oxford: Oxford University Press.

Riggs, F. W. 1989. "Terminology and Lexicography: Their Complementarity" v *International Journal of Lexicography*, Vol. 2. No. 2. Oxford: Oxford University Press.

Sager, J. C. 1990. *A Practical Course in Terminology Processing*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Snell-Hornby, M. 1988. *Translation Studies. An Integrated Approach*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Swales, J. M. 1990. *Genre Analysis. English in academic and research settings*. Cambridge/New York/Port. Chester/Melbourne/Sydney: Cambridge University Press.

Taylor, C. 1998. *Language to language. A practical and theoretical guide for Italian/English translators*. Cambridge: Cambridge University Press.

Vintar, Š. 1999. "Računalniška orodja za prevajanje" v *Mostovi št. 1999/XXXIII*. Ljubljana: DZTPS.

Željko, M. 2000. "Pomnilniki prevodov v praksi" v *Mostovi št. 1999/XXXIII*. Ljubljana: DZTPS.

Zakonodajna besedila

Bollettino Ufficiale della Regione Autonoma Friuli-Venezia Giulia, Trieste: GraficaVeneta.

Codice amministrativo. 1995. Napoli: Esselibri-Simone.

Codice civile. 1986. Piacenza: Casa editrice La Tribuna.

Codice penale e di procedura penale. 1988. Milano: Piro-la editore.

Codice della navigazione marittima e aerea. 1995. Milano: Editore Ulrico Hoepli.

Codice delle locazioni. 1995. Piacenza: Casa editrice La Tribuna.

Costituzione della Repubblica Italiana – Ustava Italijanske republike 1983. Ronchi dei Legionari: Centro Culturale Pubblico Polivalente.

Costituzione della Repubblica di Slovenia 1992 (traduzione in lingua italiana di Branko Furlan). Ljubljana: Uradni list Republike Slovenije.

Infortunistica stradale, guida al rilevamento immediato dell'incidente stradale ed incombenze d'ufficio. 1993. Rimini: Maggioli editore.

Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana. Roma: Zecca dello Stato.

Kazenski zakon Republike Slovenije. 1994. UL št. 63/94. Ljubljana: Uradni list RS.

Nuovo codice della strada, 1994. Il Regolamento. Piacenza: Casa editrice La Tribuna, *Nuovi quattro codici: civile e di procedura civile, penale e di procedura penale.* 1995. Piacenza: Casa editrice La Tribuna.

Osimski sporazumi. 1977. Koper: Založba Lipa.

Prepisi o lokalnih volitvah in političnih strankah. 1994. Ljubljana: ČZ Uradni list RS.

Slovenija, Italija. Bela knjiga o diplomatskih odnosih. 1996. Ljubljana: Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije.

TRADUZIONI delle prescrizioni accolte dalle assemblee comunali e vigenti nei territori bilingui dei comuni di Capodistria, Isola e Pirano. (1959–1992). Capodistria: Editore "Assemblea comunale di Capodistria".

Uradne objave. Koper: 1996–1998. Primorske novice ČZD, d. o. o.

Uradni list Republike Slovenije, 1995–1996. Ljubljana: ČZ Uradni list RS.

Ustava Republike Slovenije. 1991. UL št. 33. Ljubljana: ČZ Uradni list RS.

Zakon o prevozih v cestnem prometu. 1994. UL št. 72. Ljubljana: ČZ Uradni list RS.

Zakon o splošnem upravnem postopku. 1999. UL št. 80. Ljubljana: ČZ Uradni list RS.

Zakon št. 142/1990: Reforma krajevnih uprav, Prevod v slovenščino in slovar upravnih izrazov. 1991. Trst: Krožek za družbena vprašanja Virgil Šček.

Zakon št. 52/1991: Urbanistični zakon, Prevod v slovenščino. 1992. Trst: Krožek za družbena vprašanja Virgil Šček.

Zakon o gospodarskih družbah. Ljubljana. 1993. ČZ Uradni list RS.

Zakon o kazenskem postopku. 1994. UL št. 63. Ljubljana: Uradni list RS.

Slovarji

Apovnik-Primožič-Feri. 1999. *Slovenski pravni leksikon.* Ljubljana: OST

Svetovalne storitve: Društvo znanstvenih in tehniških prevajalcev Slovenije.

Corbeil, J.-C.-Archambault, A. 1994. *Veliki slikovni slovensko-angleško-nemško-italijanski slovar.* Ljubljana: DZS.

Del Giudice, F. 1999. *Dizionario di amministrazione, contabilità e finanza, 1999.*

Napoli: Edizioni giuridiche de Simone.

Kotnik, J. 1972. *Slovensko-italijanski slovar.* Ljubljana: Državna založba Slovenije.

Pittfno, G. 1992. *Sinonimi e contrari. Dizionario fraseologico delle parole equivalenti, analoghe e contrarie.* Bologna: Zanichelli Editore.

Mazzi, D. 1982. *Dizionario dei termini giuridici e amministrativi delle lingue croata o serba e italiana - Riječnik pravnih i administrativnih izraza na hrvatskom ili srpskom i talijanskom jeziku.* UIIF-UPT 1982. Trieste: Edizioni LINT.

Palazzi, F.-Folena, G. 1992. *Dizionario della lingua italiana.* Torino: Loescher Editore.

Šlenc, S. 1997. *Veliki italijansko-slovenski slovar.* Ljubljana: DZS.

Zingarelli, N. 1994. *Lo Zingarelli. Vocabolario della lingua italiana.* Bologna: Zanichelli Editore.

Internetni naslovi

Vladni strežnik: www.sigov.si/slovar.html

Siolov strežnik: www.siol.net

Strežnik Oddeka za prevajanje in tolmačenje FF v Ljubljani: www.ff.uni-lj.si/prevajanje/default.htm

EURODICAUTOM: eurodic.ip.lu/

EVROTERM: www.sigov.si/evroterm/

BLUTERM: www2.eurac.edu:4711/

GARZANTI: www.garzanti.it